

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 27.05.2024 § 223

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 27.05.2024

§ 223

Tilapäisen valiokunnan perustaminen kaupunginhallituksen erottamiseksi KV

2553/00.01.01.03/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara, p. 044 7161 416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää, asettaako se keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitetun tilapäisen valiokunnan valmistelemaan kaupunginhallituksen erottamista koskevaa asiaa.

Mikäli tilapäinen valiokunta asetetaan, kaupunginvaltuusto päättää:

- valita tilapäiseen valiokuntaan sopivaksi katsomansa määrän jäseniä ja kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen.
- nimetä varsinaisista jäsenistä valiokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.
- että valiokunnan työskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin kaupungin hallintosäännön määräyksiä ja että asiat käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja että valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin."

Perusteluosa

Kuntalain säännökset

Kuntalain 34.1 §:n mukaan valtuusto voi erottaa kunnan toimielimeen valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä.

Kuntalain 34.2 §:n mukaan asia tulee vireille kunnanhallituksen esityksestä tai vähintään neljänsosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen.

Kuntalain 35.1 §:n mukaan asian tultua vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Aloite

Kokoomuksen valtuustoryhmä ja muut allekirjoittajat ovat 20.5.2024 tehneet aloitteen, jossa esitetään, että kaupunginvaltuusto muodostaisi tilapäisen valiokunnan erottamaan kaupunginhallituksen. Aloitteen ovat allekirjoittaneet yli neljänsosa valtuutetuista. Aloitteen perustelut ovat seuraavat:

”Talouden tasapaino-ohjelmaa on selvitetty useiden parlamentaaristen työryhmien työskentelyn ja esitysten pohjalta. Lisäksi kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat tehneet prosessin aikana erilaisia linjauksia ja esityksiä. Kaupunginhallitus on operatiivinen toimielin verrattuna kaupunginvaltuustoon.

Kaupunginhallituksen tulee kuntalain §39 mukaan:

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;

- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Talouden tasapainotusprosessin ja kaupunginvaltuustokäsittelyiden perusteella näyttää siltä, ettei kaupunginhallitus nauti kaupunginvaltuuston luottamusta. Näin ollen kaupunginvaltuuston tulee muodostaa tilapäinen valiokunta ja erottaa kaupunginhallitus”

Tilapäisen valiokunnan kokoonpano

Tilapäisen valiokunnan koosta ei ole säädöksiä vaan valtuusto voi vapaasti päättää valiokunnan koon. Kuntaliiton julkaisemassa käsittelyoppaassa todetaan seuraavaa:

”Jotta tilapäisen valiokunnan työskentely valmisteluelimenä olisi riittävän tehokasta, sen jäsenmäärää ei ole syytä päättää liian suureksi. Sopivan kokoinen valiokunta voi olla viisi, korkeintaan seitsemän jäsentä.

Valiokunnan jäsenille on syytä valita henkilökohtaiset varajäsenet ja valinnassa on myös otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Tasa-arvolain 4.2 § edellyttää, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava miehiä ja naisia vähintään 40 %. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota valiokunnan kokoonpanon tasapuolisuuteen ja pyrkiä siihen, että eri mielipidesuuntaukset saavat valiokunnassa edustuksensa.” (Kuntaliitto: Luottamushenkilöiden erottaminen epäluottamuksen perusteella, Helsinki 2021, s. 6)

Tilapäisessä valiokunnassa sovelletaan hallintolain 28.1 §:n esteellisyyssperusteita. Tilapäisen valiokunnan tehtävänä on valmistella valtuustolle toimielimen erottamista koskevaa asiaa. Valiokuntaan ei tulisi valita valtuutettuja, jotka itse tai joiden hallintolain 28 §:ssä tarkoitettu läheinen on kyseisen toimielimen jäsen tai varajäsen, koska he ovat esteellisiä valmistelemaan omaa tai läheisen erottamista eivätkä siten voisi osallistua valiokunnan työskentelyyn. (Kuntaliitto 2021, s.7)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

KH: KV

KV: ote valituille